



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

642. Ad quæ beneficia se non extendant hæc indulta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 642. Ad qua beneficia se non extendant huiusmodi indulta Cardinalium?

1. **R**espondeo primo: indultarium conferre non posse ea beneficia, quæ aliis remotis reservationibus conferre non posset, utpote ad alterius collationem privativè spectantia; indultum enim non capit beneficia ad inferiorum collationem spectantia (etiam dum ea reservata sunt Papæ, nisi de iis sit facta expressa mentio) cum potestatem Ordinarii non augeat, neque ei tribuat plus, quam de iure, seclusis reservationibus, ei competit. Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 2. 3. & 5. citans Garc. p. 5. c. 5. n. 6. Unde jam etiam si collatio spectaret ad solum Capitulum, nisi obstarent reservationes Apostolicæ, his obstantibus, non spectabit ad indultarium (v. g. dum Episcopus istius Capituli, seu Ecclesiæ esset Cardinalis) sed ad Papam. Card. de Luc. *ibid.* cit. num. 2.

2. Secundò, indulta hæc, quamvis generalia & universalia, non capiunt reservata reservatione clausa in corpore juris, ut dictum q. *præced.* Lott. l. 2. q. 27. n. 91.

3. Tertio, non capiunt beneficia, in quorum providendorum possessione non est indultarius, si reservationes non obstant, esto jus ipsum providendi esset penes indultarium. Lott. l. 2. q. 21. n. 144. citans Mohed. *decis.* 8. de privileg. & Puteum *decis.* 200. l. 1. Card. de Luc. *loc. cit.* n. 4. citans Garc. *ubi ante.* num. 7.

4. Quarto, non extendunt se ad beneficia seu monasteria consistorialia (qualia hodie duntaxat dicuntur illa, quæ in libris Camera taxata reperiuntur in florenis 66.) Card. de Luc. de benef. d. 4. n. 2. & *seq.* Nec etiam ad alia beneficia descripta in iisdem libris Camera, quorum fructus ibidem taxati reperiuntur. Tond. *loc. cit.* n. 14. juxta *cit. consil.* Urbani VIII.

5. Quintò, non extendunt se ad resignata in favorem. Paris. l. 2. q. 19. n. 1. Unde etiam in Bulla Innoc. ut possint conferre vacantia per cessum vel decessum non comprehendunt resignationem factam in Curia in favorem certæ personæ. Paris. *ibid.* n. 8. testans sic resolutum à Rota 14. Novemb. 1548. in una Augustana Præceptorie, sed verba illa: *per cessum vel decessum.* etiam addita in ipso indulto, accipiuntur de renunciatione simplici, ut *ibid.* Paris. num. 5. citans Puteum *decis.* 323. Mohed. *decis.* 338. Paleot. & c. limitat tamen etiam hoc ipsum Paris. n. 9. nisi fortè in indulto apposita essent hæc verba: *per cessum vel decessum, etiam in favorem certæ personæ.*

6. Sextò, neque ad beneficia vacantia apud Sedem hodie duntaxat se extendunt, juxta constitut. Pauli V. quæ est 58. in Bullar. tom. 3. Lott. *cit.* q. 27. n. 92. Tond. n. 16. concedi nihilominus quandoque indulta Cardinalibus cum clausula: *Etiam in Curia per promotionem, amissionem, vel quancunque aliam dispositionem, & sic per cessum, vel decessum vacantia,* ait Paris. *loc. cit.* n. 2.

7. Septimò, non extendunt se ad beneficia vacantia per obitum familiaris Papæ, vel familiarium Cardinalium; Sic enim expressè in *consil.* 58. Pauli V. indultorum moderatoria. Tond. *loc. cit.* num. 5. Idem docens de Conclavistarum beneficiis Card. de Luca, de benef. d. 4. n. 2. dicens, ad hujus Constitutionis limites huiusmodi indulta generaliter concedi, ejus scilicet formæ reservatæ, quoties ex gratia specialiter non statuitur, ut sequi solet in indultis, quæ Nepotibus vel fatis benevolis con-

ceduntur. Item Lott. l. 2. q. 32. n. 94. & 95. dicens regulariter in istiusmodi indultis, præ cæteris excipi beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalis, five vacant in Curia, five extra; ita ut Cardinalis aliùve eorum collaror ordinarius se nequeat ullatenus in eorum provisione immiscere. Addit tamen idem Card. de Luc. n. 9. quòd dicta constitutio Pauli V. excipiat nihilominus collationes, quæ Cardinalibus competunt ratione Ecclesiarum sui tituli, circa quæ expressè dicit, se nihil de novo statueret, quòd exceptio intelligenda quòd ad beneficia in ipso titulo existentia, & quorum collatio ratione ejusdem tituli tanquam ordinario Collatori competit.

8. Octavò, indulta istiusmodi ordinaria Cardinalium non comprehendunt beneficia vacantia ante adeptionem possessionis Episcopatus, aut dignitatis similis, cui annexa collatio ordinaria beneficiorum factam per Cardinalem; quia cum illa beneficia essent jam reservata, antequam Cardinalis possessionem Episcopatus, aut dignitatis alicujus alterius apprehenderet, possessio de novo capta non potest tollere reservationem jam formatam, nisi fortè indultum tale Cardinalis comprehenderet beneficia vacantia de præterito. Tond. *loc. cit.* n. 27. citans Gonz. gl. 24. n. 108. contentire videtur Garc. p. 5. c. 1. n. 633. An autem e contra Episcopus succedens Cardinali possit conferre beneficium, quod vacavit in vita aut Cardinale adhuc possidente Episcopatum, dubium est. Affirmat Gonz. negat Garc. n. 635. Garciam sequitur Tond. p. 2. c. 3. §. 2. n. 31.

9. Nonò, non extendunt se ad reservata duplici reservatione, intellige, dum ambæ sunt personales, & coæquales, v. g. si beneficium fuisset possessum ab eo, qui simul erat familiaris Papæ, & Prototonarius. Secus enim esset, si reservata essent reservationibus disparibus, quarum una esset realis, altera personalis, una tamen altera inferior. Card. de Luc. de benef. d. 3. n. 5. Tond. *loc. cit.* n. 35. citans Riccium *collect.* 2956. qui dicit, sic decisum à Rota.

10. Decimò, non potest Cardinalis vi indulti (nimirum extraordinarii) conferre beneficia alienæ diocesis vacantia in mensibus papalibus, literis indulti necdum confectis; eò quòd huiusmodi facultas est extraordinaria, ordinariis collatoribus præjudicans, & restringenda. Paris. de *resign.* l. 7. q. 21. n. 22.

11. Undecimò, neque indultum impedit optionem. Garc. p. 5. c. 5. n. 8. citans Germon. §. *etiam ex eo.* n. 22. & Rotam.

12. Duodecimò, neque extendit se ad dignitates majores post pontificialem in Cathedralibus, & Principales in Collegiatis. Garc. p. 5. c. 1. n. 630. ex Gonz. gl. 24. n. 72.

13. Decimò tertio, non extendunt se hæc indulta ad beneficia vacantia, postquam Cardinalis Episcopus renunciavit Episcopatu, & donec Episcopus successor caperet possessionem; quia ex quò Episcopus renunciavit simpliciter in manibus Papæ, renunciatus post renunciationem abdicavit à se omne jus, adeoque non potest amplius conferre. Paris. de *resign.* l. 1. q. 7. n. 18. citans Caputaq. contra Rebuff. Sic etiam tanquam indubitarum refert Card. de Luca. de benef. d. 2. n. 5. ex Germon. de *indult.* §. *nec non quorumcumque.* n. 19. & *seq.* indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas obtinent tanquam Episcopi cessare dimisso Episcopatu, & illud solum remanere in qua-

stione,

atione, an illicd cessent per dimissionem; an verò expectandum tempus effectuationis.

Questio 643. An, & qualiter igitur Cardinalis post dimissum Episcopatum pergat ex indulto, ut passim fit, conferre beneficia?

Respondeo: Cardinalibus, qui habent Episcopatum in commendam, vel aliàs, dum eis renunciant, passim solet concedi indultum speciale novum conferendi beneficia istius Episcopatus in 8. mensibus spectantibus ad Papam, in aliis verò mensibus ea conferri ab Episcopis. Paris. l. 7. q. 12. n. 24. Card. de Luc. de benef. d. 2. n. 1. vel, ut ait Card. de Luca, de benef. d. 31. n. 1. quo præservetur eadem indultaria facultas, quam dam Episcopi errant, habuerant, restricta solum dictâ facultate ad Ecclesiam ultimo loco dimissam, si plures eum habere & dimittere contingeret Ecclesias, juxta consuetudinem Urbani VIII. Porro tradit, & probat idem Card. in cit. d. 31. n. 7. & seq. quòd quidquid sit de stricta juris censura (juxta quam Cardinalis indultarius, dimisso Episcopatu, jus illud conferendi magis habere dicitur ex novo indulto particulari, & extraordinario) ex verisimili intentione tam Papæ admittentis, quam Cardinalis dimittentis Episcopatum jus conferendi in 8. mensibus pontificiis, quod jam Cardinalis indultarius habebat, non dicitur assequi ex novo jure delegationis, & ex novo indulto particulari, seu extraordinario, quod desuper expediri solet; sed potius jure retentionis, vel non dimissionis dictâ primavæ Episcopalis, seu ordinariæ facultatis, perinde ac si ad hunc effectum adhuc esset Episcopus, adeoque ei competat (ut aliàs competit Ordinario) conferre beneficia dictis mensibus Papalibus Sede Papali vacante. Rationem hujus suæ doctrinæ dat, quòd, dum hujusmodi Episcopatum dimissiones, quas faciunt Cardinales cum reservatione fructuum (assignatâ solum novo Episcopo congruâ, ita ut Cardinalis resignans dicatur percipere fructus tanquam dominus beneficii, & tanquam per continuationem antiquæ possessionis vel juris, perinde ac si non resignasset, ut Paris. de resign. l. 6. q. 1. num. 17. & alter Paris. cons. 39. vol. 4. Mandos. ad reg. de annali. q. 30. n. 1. &c.) ac etiam collationis beneficiorum, admittantur in Cardinalium gratiam cum illis conditionibus, in quibus conveniant cum iis, qui de Ecclesiis providendi sunt; adeò ut quamvis Papa dicere soleat se facere omnia motu proprio, in effectu tamen totum sequi videatur ex conventionione inita inter resignantem & resignatarium, vi cuius hic contentus esse debeat collatione 4. mensium, reliquis remanentibus penes resignantem jure primavæ, & continuatio per non dimissionem illius. Aitque idem Card. his obtare non posse, quòd hodieum vi consuetudinis Urbani VIII. de qua supra, habentes istiusmodi indulta non dicantur conferre jure ordinario, sed delegato, eò quòd hæc constitutio, cum procedat in favorem Indultariorum, dum in vim indulti majorem accipiunt facultatem conferendi, nimirum per se solos beneficia conferenda aliàs per electionem, præsentationem, vel simultaneam collationem Capitulorù; adeoque trahi non debeat in odium eorum, dum extenderetur quoque ad alios casus: vide de hoc plura apud Card. de Luc. de benef. d. 2. ferè per tot.

Questio 644. An, & qualiter indultum concessum Cardinali Episcopo suffragetur etiam Capitulo habenti simultaneam collationem, vel electionem cum dicto Cardinali?

Respondeo primò: præscindendo à declaratione seu constitutione Urbani VIII. de qua paulò post, Indultum illud, utpote removens solum obstacula reservationum, & conservans Cardinalem ordinarium Collatorem in sua potestate ordinaria; non autem ampliand eandem potestatem, ita ut solus possit conferre in præjudicium simultaneæ collationis, non secus ac exceptio, quâ Cardinalis ordinarius collator in ipsa regula excipitur à reservationibus mensium, suffragatur etiam Capitulo habenti simultaneam (secus est de indulto, quod habent Cardinales non ordinarii collatores, de quo intelligendus Cassador decis. 8. de præb. & prout intelligunt Gonz. gl. 24. num. 66. Moneca &c. apud Lott. l. 2. q. 21. n. 104.) cujus ratio est, quod in individuis, quod quis per alium retinet, quod per se retinere nequit. Argumento l. si communè fundum &c. & quod, ut inquit Paulus in l. aristo. ff. que res pignori oblig. poss. quandoque quis id, quod ex sua persona non habet hoc per extraneum habere potest. Et ubi duo sunt socii, propter eum, qui capax est, & alter capit per consequentiam, qui aliàs est incapax. Lott. loc. cit. à num. 103. referens quamplurimas pro hoc Rotæ decisiones, uti & sic quondam judicatum esse pro hoc testatur Tond. in qq. benef. p. 2. c. 3. §. 2. num. 13. vide etiam Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 35. & Garciam p. 5. c. 1. n. 627. Verùm

2. Respondeo secundò: quidquid de hoc fuerit quondam, (quamvis & hoc ipsum de indulto speciali ultra exceptionem illam in regula positam, concessio Cardinalibus conferendi tanquam reservata, quòd per illud Capitulo conservata fuerit simultanea, negare, & de sola exceptione posita in regula id admittere videatur Lott. loc. cit. n. 122.) hodieum dicendum absolutè contrarium ob consuetudinem Urbani VIII. editam 29. Decemb. 1625. & publicatam 10. Sept. 1626. que est in Bullar. 59. (quam verborè recitatam vide apud Lott. loc. cit. nu. 126.) sic expressè declarantis & statuentis: nimirum neque in istiusmodi indultis, neque vi exceptionis, de qua regula, conservari ullatenus Capitulis, simultaneam, aut jus nominandi eligendive; nihilque hæc suffragari collatoribus aliis ordinariis inferioribus, ita ut hi habentes aliàs simultaneam collationem nihil omninò sub prætextu hujus facultatis de istiusmodi indulto & privilegio participare queant. Sed Cardinales Præsules de omnibus ac singulis beneficiis, quomodolibet nuncupatis, & qualificatis ad ipsorum, etiam cum alio, collationem, præsentationem, electionem, similmve, aliam aut dissimilem dispositionem spectantibus (modo non sint descripta in libris Cameræ, aut familiarium, aut vacantia apud Sedè) posse solos per se ipsos, aut alios ab ipsis deputandos liberè sine Capitulo, aliisve quamlibet dispositionem conjunctim vel divisim cum iisdem Cardinalibus habentibus de iis providere. Lott. loc. cit. num. 125. Tond. loc. cit. n. 36. qui etiam addit n. 37. per dictam constitutionem indultarios hos dici conferre dicta beneficia spectantia aliàs ad simultaneam cum aliis collationem jure delegato, & vice Papæ; cum detur per hanc iis ampliùs, quam quòd iis priùs competeat, nimirum, ut soli conferant.

Quæ